

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
UNIVERSITETI "ISMAIL QEMALI VLORË"
FAKULTETI I SHËNDETIT PUBLIK
DEPARTAMENTI I INFERMIERISË

Kodi i lëndës: INF 505

Lënda: Biostatistikë

PROGRAMI I LËNDËS:								
Biostatistikë								
Titullari i lëndës / Pedagogu i lëndës:		Enkelejd Mëhilli, Lektor, PhD _____						
Ngarkesa:	ECTS	Orë mësimi në auditor					Studim individual	Totali
	8	Leksion	Seminar	Lab	Praktikë	Projekt klinik	95	200
Tipologjia e lëndës		Disiplinë e formimit karakterizues të programit						
Viti akademik /Semestri kur zhvillohet lënda		Viti II, Semestri I						
Lloji i lëndës		E detyruar						
Programi i studimit		Master Shkencorë Shkenca Infermiore (<i>cikli i dytë i studimeve</i>)						
Kodi i lëndës		INF 505						
Adresa elektronik e titullarit / pedagogut të lëndës		mehili@univlora.edu.al mehili@uoc.gr						

PËRMBLEDHJE DHE REZULTATET E TË NXËNIT

Përshkrimi i lëndës	Biostatistika luan një rol thelbësor në të gjitha fazat e një projekti sasior të kërkimit të kujdesit shëndetësor nga dizanjimi deri tek analiza dhe interpretimi i të dhënave. Ky modul mbulon parimet esenciale dhe metodat e kërkuara për përgatitjen dhe analizën e të dhënave. Theksi është në hartimin e studimit, analizën e duhur dhe interpretimin e rezultateve. Këtu përfshihen konceptet themelore të analizës statistikore, si dhe teknikat themelore dhe disa analiza më të avancuara. Sesionet përfshijnë leksionet dhe punën praktike, të bazuar në kompjuter (duke përdorur SPSS) dhe duke përdorur seminare të vogla për diskutim. Qëllimi i këtij kursi/lënde është që t'u mundësojë studentëve të përdorin metoda të sakta statistikore me rëndësi të veçantë për kujdesin shëndetësor të bazuar në evidenca dhe të këshillojë profesionistët e shëndetit për zbatimin e këtyre metodave dhe interpretimin e rezultateve.
Objektivat e lëndës	Lënda synon t'u mësojë kërkuesve të kujdesit shëndetësor elementet thelbësore të metodologjisë kërkimore dhe statistikave. Fokusi është kryesisht në interpretimin dhe kuptimin e metodologjisë së duhur.
Rezultatet e pritshme	Në fund të leksioneve studentët do të jenë në gjendje të: <ul style="list-style-type: none">• Mundësitë e ndryshme të projektimit për një projekt hulumtimi, dhe konsideratat e rëndësishme për studimet vëzhguese dhe clinical trials;• Llojet e të dhënave të krijuara në studimet;

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

UNIVERSITETI "ISMAIL QEMALI VLORË"
FAKULTETI I SHËNDETIT PUBLIK
DEPARTAMENTI I INFERMIERISË

- Metodat më të zakonshme të analizës për të dhënat kategorike dhe të vazhdueshme, duke përfshirë metodat e regresionit dhe analizat e mbijetesës;
- Kur metodat e veçanta janë të përshtatshme dhe si të interpretohen rezultatet e tyre;
- Rishikimi dhe vlerësimi i hulumtimeve të publikuara.

KONCEPTET THEMELORE

- Koncepte bazë të biostatistikës;
- Koncepte bazë në interpretimin e rezultateve të kërkimeve shkencore;
- Përgatitja për analizën e të dhënave me përdorimin e SPSS;

Java	TEMAT E LËNDËS	Literatura referuese	Forma e mësimdhënies
1	Tema 1 – Hyrje në biostatistikë <i>Zhvillimi i biostatistikës, variablat në biostatistikë</i> Tema 2 –Prezantimi i të dhënave <i>Të dhënat nominale; të dhënat e renditura në shkallë; të dhënat e renditura; të dhënat diskrete; të dhëna të vazhdueshme</i> Tema 3 – Menaxhimi i të dhënave <i>Si analizohen të dhënat në biostatistikë</i>	<i>Fq. 1 – 4</i> <i>Fq. 6 – 14</i> <i>Fq. 24 – 27</i>	Leksion Leksion Leksion Seminar Praktikë
2	Tema 4 – 6 Statistikë deskriptive <i>Masat e pozicionimit, Mesatare, Mesore, Çmimi mbizotërues, Dispersion, Range, Varianca, Deviacioni standart.</i> Seminar 1 Hyrje në SPSS <i>Njohja e studentëve në laboratorin e informatikës me mënyrë e funksionimit të SPSS</i>	<i>Fq 27 – 43</i>	Leksion Leksion Leksion Seminar Praktikë
3	Tema 7 – Hyrje në distributet e probabilitetit <i>Probabiliteti, mostrimi i rastësishëm, dhe testimi i hipotezës</i> Tema 8 – Distributi binominal <i>Njohja me shpërndarjen binominale</i> Tema 9 – Distributi Poisson <i>Njohja me shpërndarjen Poisson</i>	<i>Fq. 46 – 53</i> <i>Fq. 54 – 63</i> <i>Fq. 63 - 73</i>	Leksion Leksion Leksion Seminar Praktikë
4	Tema 10 - 11 - Shpërndarja normale e probabilitetit <i>Shpërndarje normale, Shpërndarje jo normale, Shpërndarjet e frekuencave të variablave të vazhdueshëm, Derivimi i shpërndarjes normale</i> Tema 12 Grafikët <i>Pitat, histograma etj.</i> Seminar 3 – 4 Ushtrime me përdorimin e SPSS <i>Ushtrime në SPSS.</i>	<i>Fq. 74 – 82</i> <i>Fq. 85 – 92</i>	Leksion Leksion Leksion Seminar Praktikë
5	Tema 13 – 14 – Hipotezat dhe variablat; Pjesët dhe tipet e hipotezave; Matja në Kërkime; Shkallët e Matjes; Burimet e gabimit në matje <i>Shpërndarja dhe varianca e mesatares, confidence limits, p-value, confidence limit</i> Tema 15 – Shpërndarja chi square <i>Përdorimi i testit chi square në rastet e ndryshme dhe në bazë të të dhënave</i>	<i>Fq. 94 – 109</i> <i>Fq 110 - 129</i>	Leksion Leksion Leksion Seminar

REPUBLICA E SHQIPËRISË
UNIVERSITETI "ISMAIL QEMALI VLORË"
FAKULTETI I SHËNDETIT PUBLIK
DEPARTAMENTI I INFERMIERISË

			Praktikë
6	<p>Tema 16 - 17 Hyrje në analizë e variancës <i>Varianca e mostrave; shpërndarja F, hipoteza të ndryshme</i></p> <p>Tema 18 – Testet statistikore, ANOVA, t-test <i>Testet statistikore ANOVA etj</i></p>	Fq. 133 - 143	Leksion Leksion Leksion Seminar Praktikë
7	<p>Tema 19 – 20 – Analiza single classification e variancës <i>Formulat llogaritëse, n e barabartë, n jo e barabartë, dy grupe</i></p> <p>Seminar 21 – Krahasim i mesatares <i>Krahasim i mesatares së dy ose më shumë mostrave të ndryshme</i></p>	Fq. 160 - 172 Fq.173 - 184	Leksion Leksion Leksion Seminar Praktikë
8	<p>Tema 21 – 24 – Analiza e variancës së dyanshme (two ways) <i>Anova e dyanshme me replikim, anova e dyanshme me signifikançë, anova e dyanshme pa replikim</i></p> <p>Praktikë 7 - 9 - Përdorimi i SPSS <i>Aplikimi i metodave të mësuar në teori. Punë në laborator.</i></p>	Fq. 185 – 210	Leksion Leksion Leksion Seminar Praktikë
9	<p>Tema 25 – Supozimet e analizës së variancës <i>Anova assumption</i></p> <p>Tema 26 – Përdorimi i SPSS në analizën statistikore duke përdorur metodat parametrike ose ato jo parametrike <i>Tipet e gabimeve në kërkimet shkencore; Matja e variablave; Kodimi i të dhënave</i></p> <p>Tema 27 – Transformimi nga jo parametrike në parametrike <i>Mënyrat e transformimit të të dhënave nga jo parametrike në parametrike</i></p>	Fq. 211 – 216 Fq. 216 - 229	Leksion Leksion Leksion Seminar Praktikë
10	<p>Tema 28 – Regression analysis <i>Modele statistikore të ndryshme (logistic regression etj)</i></p> <p>Tema 29 – 30 - Testet me rëndësi në regression analysis <i>Analiza e të dhënave me përdorimin e regression analysis, Pearson dhe Spearman koficent, Përdorimi i modelit të shumëfishtë të regresionit për parashikimet</i></p>	Fq. 230 – 233 Fq. 250 – 265	L Leksion Leksion Leksion Seminar Praktikë
11	<p>Tema 31 - 34 - Korelacionet <i>Korelacioni dhe regresionet, Teoria e Bayes, Tabelat 2X2, Tabelat rXc, Kontrolli McNemar, Teorema e Gausit-Markov, Kontrollimi i pjesshëm me kriterin e Fisher and Student's t-test</i></p> <p>Seminar - Përdorimi i SPSS <i>Aplikimi i metodave të mësuar në teori. Punë në laborator</i></p>	Fq. 267 - 284	Leksion Leksion Leksion Seminar Praktikë
12	<p>Tema 35 – 36 Koficientët e ndryshëm <i>Kontrolli McNemar, Metoda Mantel-Haenszel, Metoda Kaplan-Meier, Kontrolli statistikor Log-Rank, Analiza e mbijetesës, Tabelat e mbijetesës</i></p> <p>Tema 37 – Koficienti Kendall's <i>Përdorimi i Kendal koficent</i></p> <p>Praktikë 16 - 18 - Përdorimi i SPSS <i>Aplikimi i metodave të mësuar në teori. Punë në laborator</i></p>	Fq. 280 – 286 Fq. 287 – 293	Leksion Leksion Leksion Seminar Praktikë

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

UNIVERSITETI "ISMAIL QEMALI VLORË"
 FAKULTETI I SHËNDETIT PUBLIK
 DEPARTAMENTI I INFERMIERISË

13	Tema 38 – 41 Analiza e frekuencave <i>Teste të ndryshme,</i> Seminar - Përdorimi i SPSS <i>Aplikimi i metodave të mësuara në teori. Punë në laborator</i>	Fq 294 – 313	Leksion Leksion Leksion Seminar Praktikë
14	Tema 42 – 43 Testimi i hipotezave <i>Hipoteza zero dhe ajo alternative, mënyra e interpretimit të tyre</i> Tema 44 – 45 Metodat parametrike dhe ato jo-parametrike <i>Testet që përdoren në rastet e ndryshme për analizën e të dhënave</i> Seminar - Përdorimi i SPSS <i>Aplikimi i metodave të mësuara në teori. Punë në laborator</i>	Fq. 184 - 195 Fq 195 - 229	Leksion Leksion Leksion Seminar Praktikë
15	Projek - Punë individuale në laborator. Detyrë kursi - prezantim.		

FORMA E KONTROLLIT TË DIJEVE

FREKUENTIMI:

Kërkohej një pjesëmarrje aktive në klasë. Orët e leksionit janë të detyrueshme në masën 75%. Orët e praktikës janë të detyrueshme 75%, në rast të mungesave të justifikuara ora do të zëvendësohet në marrëveshje me pedagogun. Të gjithë studentët duhet të paraqiten në orët e praktikës në orarin e përcaktuar dhe të pajisur me përparëse të bardhë dhe flokë të mbledhur (duke respektuar kodin etik të veshjes së infermierit).
 Lejohen të shlyhen mungesat deri në masën 25% të orëve, nëse ato janë të justifikuara. Në të kundërt studentit humbet të drejtën e futjes në provim. Mungesat janë përgjegjësi personale e studentit, ashtu sikurse edhe detyrat apo testimet e humbura.

	<i>Forma e vlerësimit</i>	<i>Koha e vlerësimit</i>	<i>Temat mësimore që do vlerësohen</i>	<i>Pikët maksimale</i>	<i>Forma e testimit të njohurive</i>	<i>Përmbajtja e testimit</i>
Mënyra e vlersimit	Detyrë kursi*	Java e 13/14	Projekt në grup	20 pikë	Prezantim në klasë dhe diskutim	Përmbajtja e saktë e temës së diskutuar
	Provim final	Fundi i semestrit	Në bazë të leksioneve dhe seminareve	80 pikë	Provim me shkrim	Pyetje me qëllim rritjen e aftësive të mendimit kritik të studentëve
	* Detyra e kursit -Kjo do t'i japë studentëve mundësinë për të analizuar dhe interpretuar rezultatet e një analize statistikore në SPSS.					
Konvertimi i pikëve në notën përfundimtare do të jetë si më poshtë:						
	40- 49 pikë	50-59 pikë	60-69 pikë	70-79 pikë	80-89 pikë	90-100 pikë
	5	6	7	8	9	10

Literatura e detyruar	<ul style="list-style-type: none"> ○ Leksione të përgatitura nga Dr. Enkeleint-Aggelos Mechili ○ Introduction to Biostatistics. Robert S Sokal, F. James Rohlf. 2008. ○ Papers published
Literatura e rekomanduar	<ul style="list-style-type: none"> ○ Primer of Biostatistics: Stanton A. Glantz. Seventh edition; 2012. ○ Basic and Clinical Biostatistics: Beth Dawson, Robert G. Trapp. Fourth edition; 2004.

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

UNIVERSITETI "ISMAIL QEMALI VLORË"
FAKULTETI I SHËNDETIT PUBLIK
DEPARTAMENTI I INFERMIERISË

- Principles of Biostatistics: Marcello Pagano, Kimberlee Gauvreau. 1994.

VËREJTJE PËRFUNDIMTARE NGA PEDAGOGU I LËNDËS

Dispozita:	Nga studentët pritet që të zhvillojnë vlera dhe një etike që tregon interesat dhe sjelljen e tyre në këndvështrimin profesional. Këto pritshmëri lidhen me paraqitjen në ambientet e Universitetit, përgjegjshmërinë gjatë procesit të mësimdhënies, por jo vetëm, në ndershmërinë e tyre dhe në çështje të drejtësisë sociale. Studentët duhet të respektojnë diferencat individuale, të jenë bashkëpunues, të vlerësojnë aftësitë dhe cilësitë e vetes e të tjerëve, të vlerësojnë format e ndryshme të shprehjes së mendimit dhe zgjedhjeve të secilit. Në përputhje me rregullat etike, studentët duhet të respektojnë diferencat etnike dhe të ndihmojnë me qëndrime integruese e mbështetëse personat me aftësi të kufizuar.
Vonesat	Vonesat në leksione dhe seminare nuk do të tolerohen. Pas hyrjes së pedagogut në auditor nuk lejohet të hyjë asnjë student.
Sjellja profesionale e studentit	Studentët konsiderohen tashmë të rritur dhe kjo kërkon prej tyre një përgjegjësi dhe vet-ndërgjegjësim në një nivel më të lartë në lidhje me sjelljen e tyre, qëllimet e interesat për të cilat ata kanë zgjedhur të frekuentojnë universitetin. Duke patur parasysh që kudo infrastruktura universitare dhe ekologjia e mjedisit ku jepen dijet nuk është e përsosur, duhet të vendosim disa rregulla të detyrueshme për të gjithë. Kjo d.m.th., vëmendje gjatë procesit mëimor, celularë të fikur, jo SMS, jo përdorim të mjeteve të tjera digitale me destinacion argëtimin (MP3.etj), jo lojra, jo kuti tualeti nëpër tavolinat e mësimit, veshje të përshtatshme për të respektuar orën e mësimit, fjalor (vulgariteti ndalohet rreptësisht) dhe komunikim të pranueshëm brenda dhe jashtë klasës. Për çdo devijance nga këto rregulla, do të ketë penalitete, që përcaktohen në Rregulloren e Universitetit.
Integriteti akademik dhe e drejta e autorit	Çdo test apo pune me shkrim duhet të jetë tërësisht individuale dhe origjinale. Kjo nënkupton që studentët të krijojnë vetë mbi bazën e koncepteve të argumentuara në leksion abstraksione apo analiza origjinale dhe në pamundësi, të ë gjithnjë burimin e informacionit të marrë. Nuk do të lejohen plagjiaturat (përzierjet mikse), apo vjedhjet e informacioneve në rrugë të ndryshme.